

**Tegnap
és
Ma**

Vihar Szeged felett

Négy évtizeddel ezelőtt érte Szegedet hasonló katasztrófa

Szerdán a felkelő nap sugarai Szegedet ismét úgy látták, mintha az éj folyamán légítámadás érte volna a várost. Mikor a Széchenyi térre érkeztek a korzó mindennapi vendégei, az öreg nyugdíjasok, a tornádó pusztításainak felsorolása után viszszaemlékeztek, mi volt négy évtizeddel ezelőtt...

1908 augusztus 8.

A déli órákban nyugat felől sötét felhők közeledtek Szeged felé. Perzselő hőség volt a városban. A legtöbb emberben örömet keltettek a sötét felhők! Esni fog az eső. Akkor még nem gondolták, hogy hamarosan a pusztítás lesz urrá a városban és sok családot borít gyászba a közeledő vihar. Meglepetésszerűen forgószél érte a várost. A cserepek úgy hullottak, mint az esőcseppek. A vihar derékba törte ketté a fákat. A telefonpóznák utcahosszat borította fel. Az újszegedi raktárházak bádoggatejét a szegedi oldalra dobta át a szél. Az újszegedi kendergyár régi 48 méter magas kéményét és a Háló utcai Fodor-malom kéményét borította fel a pusztító vihar, a «Lorenz» féle uszodát pedig elsodorta. Jóformán nem maradt sértetlen ház. A színház új bádoggatejét is leszedte. Az irtoztatos erejű vihar nem tartott tovább 20 percnél, a pusztítás azonban amit okozott évekig éreztette hatását.

Az újszegedi kendergyárban már 1908-ban nyolcszáz munkás dolgozott. A vihar a gyár régi kéményét a kazánházakra dobta. Negyven munkás menekült a kazánház pincéjébe a vihar elől, a lezuhanó kémény betörte az egyik kazán falát, áttörte a pincegádort és eltemette a munkásokat. A kazánból kiömlő gőz és forróvíz, a haláláramú és sulyosan sebesült emberek segítségkéréseiket fejémes képet nyújtottak. Estig sikerült a munkásokat kiadni. Három meghalt nyolcan sulyosan sebesültek és a kórházba szállították őket. A gyárnak félmillió korona kára volt, hat hétfő csökkenített üzemmel dolgozott, hatszáz munkás maradt kenyérkereset nélkül.

A katasztrófa után a haladó szellemű «Szeged és Vidéke» című napilapban Juhász Gyula írt vezércikket: «Három új sir fölött». A három névtelen munkás parrentálta el a nagy költő. Azok számára, akik nem ismerik a forradalmi Juhász Gyulát, hasznos olvasmány a vezércikk. Többek között ezeket írja: «Es minden részvét, minden bánat és bűnbánat három porladozó tetem köré gyülekezik, mialatt hatszáz élő dolgozni és enni akaró embertársunk, felebarátunk, testvérünk, az öröm és hatalom kitagadottjai és kihasználói ölbe tett kézzel kénytejenek a vihar után bámulni, amely életűk, májuk és holnapjuk és jövőjük vetését oly borzasztóan, oly kegyetlenül és váratlanul letarolta.» A három életét vesztett munkás nem volt ugyan tagja a szakszervezetnek, sem a munkáspártnak, mégis koporsójukra elküldte a koszorúját: vörös szalagos felirással: «A tőke áldozatainak». A temetésen a munkáspárt nevében Batiz Gyula búcsuzott a halottaktól. Már 1908-ban írtak az öröm és hatalom kitagadottjairól és a munkanélküliségről. 1908-ban is hangsúlyozták, hogy a tőke áldozatait temetik. A hatalom bitorlóiban azonban elhallgatták és elnyomták minden kezdeményezést a kizsákmányoltak érdekében.

1908-ban ugyanolyan mérhetetlen károkat okozott a vihar, mint július 9-én este. Hivatalos megállapítást nyert, hogy 140 milliméter eső esett 1908-ban, a kormány azonban nem szíetett a károsultak segítségére, hiszen a halottak «csak» munkások voltak. Hatszáz ember maradt kenyér nélkül és «csak» egy költő írt vezércikket a munkanélküliek érdekében, segíteni azonban senki sem segített. Statisztika és jelentés készült a katasztrófáról, amely méreteiben sokkal nagyobb volt a mostaninál, halálos áldozatai is voltak, de segíteni senki sem segített a «régisze» világban, az uri Magyarországon.

Szörnyű katasztrófáról számoltak be az elsárgult újságlapok, de sokkal hatalmasabb vádat emeltek a régi világ, a dolgozók kizsákmányolói ellen...

Harminckilenc év után érte Szegedet hasonló katasztrófa, méreteiben és következményeiben sokkal ki-

sebb. A katasztrófa azonban új világban, a demokráciában ért bennünket. A Magyar Kommunista Párt nagyszegedi végrehajtó bizottságának tagjai személyesen győződtek meg a kár nagyságáról és mindent elkövettek, hogyha talán a kár kisebb is volt, mint 1908-ban, a kormányzat nyújtson gyorsan segítséget azoknak, akiket kár ért.

A föld művelői, a leghősibb harcot vívják a természet erőivel, szárazság, jég és vihar ellen. Sohasem tudják, hogy-e munkájuk gyümölcsöt, de a nemzet érdekeinek védelmében elvégzik a vállalt feladatot és hőiesen szembeszállnak az emberfeletti erővel. Ha a vihar Szegeden és kör-

nyékén le is győzte az egyént, a nemzet diadalmasodik, mert a demokrácia segít azokon, akik becsületesen teljesítették kötelességüket.

A reakció kárörömmel regisztrálta a vihar következményeit. Hogy a 3 éves tervbe nem kalkulálták bele az elemi csapást. Ma már tudjuk, hogy a reakció érte sulyosabb csapás, mint a dolgozó, alkotó földműveseket. A 3 éves tervbe belekalkulálták az elemi csapásokat, aki dolgozik, nem fog nélkülözni. A kár ha nagy is, de nem országos és a nemzet munkával, beosztással pótolja amit elvesztett. A pusztítóerejű viharból a demokrácia diadalmasan és meg erősödve került ki. d. gy.

Hetvenezer hold termés pusztult el Szegeden

a földművelésügyi minisztérium szakértői szerint

A július 9-i nagy szélvihar és jégeső nyomán károsult vidékeket a földművelésügyi minisztérium szakértői megsejmelítették és jelenté- elben arról számolnak be, hogy Hódmezővásárhely határában a kár 35 ezer katasztrális holdat tesz ki, míg Szegeden a kár 70 ezer katasztrális hold. Gyümölcsösben a kár 40-50 százalék, a kukoricában 100 százalék, burgonyában és cukorrépában 35 százalék. Remény van arra, hogy a burgonya és kukorica, amelynek levételét a vihar szétrombolta, a kedvező időjárás következtében helyrejön. A learatott és keresztberakott gabonában okozott kár egyelőre még felbecsülhetetlen.

A földművelésügyi minisztérium haladéktalanul előterjesztést tesz a parasztság azonnali megsegítésére. Az elpusztított területen kölest, tarlórépát és egyéb takarmányféléket fognak vetni. A megsegítés, ki-terjed az őszi szántási munkálatokra is. Azt a területet, amelyet nem lehet bevetni, a gazdák rendelkezésére bocsájtott nehéz traktorokkal szántják fel. Intézkedtek aziránt is, hogy a rendelkezésre álló kölesből 200 mázsát Szegednek, 200 mázsát Hódmezővásárhelynek haladéktalanul utaljanak ki.

Jelentkezzenek a jégkárosultak

Beszámoltunk róla, hogy Dénes Leó polgármestert már pénteken a tanyai közigazgatásokból gádzaküldöttségek keresték fel és kérték, hogy küldjön ki összeírókat a terméskárok megállapítására. Szombaton feketeszéli gádzaküldöttség kereste fel a polgármestert Németh István vezetésével és 800 gázda nevében kérte, hogy minél hamarabb írják össze a károkat. A polgármester intézkedésére már hétfőn korán reggel tisztviselő utazik ki a gazdák kérésének teljesítésére.

A polgármester rendelkezése értelmében a jégkárt szenvedettek összeírása Alsóközponton, Feketeszállán, Várostanán és Domaszéken a helyszínen történik meg. A városkörüli feketeföldek jégkárt szenvedettéi viszont a városi adóhivatalban (földadónyilvántartó 6-os számú szoba) jelentkezzenek. A károsultak ezt az intézkedést saját érdekükben tartásák be, nehogy esetleg a gádzakörök által tévesen és hiányosan felvett jegyzőkönyvek miatt az adótörlesztési kedvezménytől elessenek. A jelentkezésnek a legrövidebb időn belül meg kell történnie, mert az erre vonatkozó rendelet a kár bejelentését 8 napi határidőben szabja meg.

Dénes Leó polgármester egyébként szombaton Szeged város közönsége nevében köszönő távira-

Ne járjunk az eresz alatt!

A szélvihar és jégeső által okozott károk felülvizsgálása alkalmával a város mérnöki hivatala megállapította, hogy a tetőcserepek, rádióantennák, sőt a kéményseprőjárdák is meglazultak. Sok helyen a lesodort cserepek az ereszcatornában megakadva, könnyen leeshetnek és esetleg halálos balesetet okozhatnak.

A háztulajdonosok kötelessége, hogy az utcán járók testi épségének megóvása érdekében a vihar által meglazított és lehullással fenyegető cserepeket, deszkákat a legsürgősebben távolíttassák el, mert felelősséggel tartoznak a balesetekért.

Egyben figyelmeztetjük az utcán járókat, hogy ne a Tal mellett járjanak, az eresz alatti részen, ahol a tetőről esetleg lehulló cserepek rájuk esnek, hanem a gyalogjárónak a kocsitól melletti részén közlekedjenek, amely rész az eresztől messzebb esik és a lehulló cserepdarabok nem érik el a járóke- lőket.

3400 holdat

pusztult el Dorozsmán a vihar

Dr. Zöld Sándor kommunista nemzetgyűlési képviselő megsejmelte az elpusztított vidéket és segítséget ígért

Dr. Zöld Sándor kommunista nemzetgyűlési képviselő a viharokozta károk megállapítása végett körüljárta a szegedi falvakat. Dorozsmán megállapította, hogy 3400 hold szőlőt kálászott, kapást és kukoricát pusztított el a nagy vihar. A kár számos dűlőben 90 százalékos, ami körülbelül megfelel nyolc millió forintnak. Különösen nagy károsodás érte az ujjgázdákat, de károkat szenvedtek a régi gazdák és kis haszonbérlek is, akik aligha fognak tudni eleget tenni kötelezettségeiknek.

Kocsis Imre elvtárs, a termelési bizottság dorozsmai elnöke egy köz-

ségi esküdt kísérelében bejárta a jég által elpusztított területeket. Nagy károk voltak a következő helyeken: Daruhalom, Matyputri, Nagyszék, Súbasa, Tót János-domb, Hosszúhát, Róthkut, Rózsafapos, Márták, Siaduló, Öreghegy, Vereshomok, Faragó, Ipar és Széktódulók.

A nagy jégkár annál sulyosabban érinti Dorozsmát, mert az aszály is nagy pusztítást okozott a termésben.

Dr. Zöld Sándor nemzetgyűlési képviselő ígéretet tett, hogy minden lehető megtesz az illetékeseknél a dorozsmai jégkárosult gazdák megsegítéséért.

Adományok

a jégkárosultak javára

Spontán, külön felszólítás nélkül érkeznek szerkesztőségünkbe adományok a szegedi nagy vihar károsultjainak javára:

Kiskereskedők kíviteli és behozatali szövetkezete a móravárosi és alsóvárosi viharsújtotta lakos-ságnak 100 forint.

Hazai Gépkereskedelmi R.T.

árusítását újból megkezdte.

A NIK vállalatoknál visszamaradt legkülönbébb gyártási haszon-vasanyagok, lemezek, lemez-
ladékok, rudanyagok, stb. csavarok, szegecsek, golyóscsapágyak, különféle szelepek és szerel-
vények, villamossági anyagok, mezőgazdasági és mindennemű gépalkatrészek, szerárak, szer-
számok, szerszámgépek nagy választékban.

BUDAPEST, XIII. Váci ut 47.

Telefon: 200-264.